

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ของความเหนื่อยหน่ายกับความคาดหวังในความสำเร็จของอาจารย์พยาบาลกับพยาบาลประจำการ" เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือพยาบาลวิชาชีพ 2 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์พยาบาลและพยาบาลประจำการ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นพยาบาลประจำการของโรงพยาบาลขอนแก่น และอาจารย์พยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น การได้มาซึ่งตัวอย่างผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานที่ทำงาน ภาควิชา หรือแผนก ได้จำนวนตัวอย่างพยาบาลประจำการของโรงพยาบาลขอนแก่น จำนวน 96 คน และอาจารย์พยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 61 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 157 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วดำเนินการสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดความคิดเห็นความรู้สึกลงในการปฏิบัติงานของพยาบาล ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นการสำรวจสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสำรวจความเหนื่อยหน่ายที่มีต่อการปฏิบัติงานของพยาบาล ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีเกี่ยวกับความเหนื่อยหน่าย (Burnout) ประกอบด้วยการวัดด้านพฤติกรรม ด้านอารมณ์ ด้านทัศนคติ และด้านอาการทางกาย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบวัดความคาดหวังในความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แบบวัดฉบับนี้ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบวัด Expectancy for Success Scale ของ Bobbi Fibel and W. Daniel Hale (1978) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

2. ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่านเป็นผู้ทำการตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วย

2.1 จิตแพทย์และพยาบาลทางการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ 2 คน

2.2 อาจารย์ทางด้านจิตวิทยาการศึกษา 2 คน

2.3 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่ในศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพและทางการศึกษา 3 คน

2.4 อาจารย์ทางด้านการวัดและประเมินผล 1 คน

หลังจากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมทางด้านภาษาและจัดเรียงลำดับข้อความให้เหมาะสม ได้แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนตัว จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจความเหนื่อยหน่ายในการปฏิบัติงานพยาบาล จำนวน 38 ข้อ
จำแนกเป็น 4 ด้านคือ

ก. ด้านพฤติกรรม มี 9 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 3, 5, 10, 13, 19, 24, 25, 30 และ 35

ข. ด้านอารมณ์ มีจำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วยข้อที่ 1, 9, 11, 14, 17, 22, 27 และ 31

ค. ด้านทัศนคติ มีจำนวน 11 ข้อ ประกอบด้วยข้อที่ 2, 4, 8, 15, 18, 21, 28, 36 และ 38

ง. ด้านอาการทางกาย มีจำนวน 10 ข้อ คือข้อที่ 6, 7, 12, 16, 20, 23, 29, 33, 34 และ 37

ส่วนที่ 3 เป็นแบบวัดความคาดหวังในความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ

3. การตรวจให้คะแนน

3.1 แบบสำรวจความเห็นหน่วยงาน ข้อม้อมีทั้งข้อ้อมที่มีลักษณะทางบวกและทางลบ การให้คะแนนจึงขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อคำถามดังนี้

3.1.1 ข้อ้อมที่แสดงถึงความเห็นอย่นายในชีวิต (ลักษณะข้อ้อมทางลบ)

เมื่อตอบว่า	ไม่เลย	ให้คะแนน	0	คะแนน
	น้อย	ให้คะแนน	1	คะแนน
	ปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
	มาก	ให้คะแนน	3	คะแนน
	มากที่สุด	ให้คะแนน	4	คะแนน

3.1.2 ข้อ้อมที่แสดงว่าไม่มีความเห็นอย่นาย (ลักษณะข้อ้อมทางบวก)

เมื่อตอบว่า	ไม่เลย	ให้คะแนน	4	คะแนน
	น้อย	ให้คะแนน	3	คะแนน
	ปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
	มาก	ให้คะแนน	1	คะแนน
	มากที่สุด	ให้คะแนน	0	คะแนน

3.2 แบบวัดความคาดหวังในความสำเร็จ ประกอบด้วยข้อ้อมที่มีลักษณะทางบวกและทางลบ

3.2.1 ข้อ้อมทางบวก หรือการตอบที่แสดงถึงความคาดหวังในความสำเร็จ

เมื่อตอบว่า	คาดหวังมากที่สุด	ให้คะแนน	4	คะแนน
	คาดหวังมาก	ให้คะแนน	3	คะแนน
	คาดหวังปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
	คาดหวังน้อย	ให้คะแนน	1	คะแนน
	ไม่คาดหวัง	ให้คะแนน	0	คะแนน

3.2.2 ข้อความทางลบหรือการตอบที่แสดงถึงความคาดหวังในความไม่

สำเร็จ

เมื่อตอบว่า	คาดหวังมากที่สุด	ให้คะแนน 0 คะแนน
	คาดหวังมาก	ให้คะแนน 1 คะแนน
	คาดหวังปานกลาง	ให้คะแนน 2 คะแนน
	คาดหวังน้อย	ให้คะแนน 3 คะแนน
	ไม่คาดหวัง	ให้คะแนน 4 คะแนน

4. การหาความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง ของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบถาม ความเห็น้อยหน้าในการปฏิบัติงาน เท่ากับ 0.71 และของแบบวัดความคาดหวังในความสำเร็จ เท่ากับ 0.90 ดังสูตรที่ใช้ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \sum \frac{s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง

s_i^2 = ความแปรปรวนของข้อความแต่ละข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนจากข้อความทั้งฉบับ

k = จำนวนข้อในแบบสอบถามทั้งฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการและอาจารย์ พยาบาลโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2. หาความสัมพันธ์ระหว่างความเห็น้อยหน้าในการปฏิบัติงานกับความคาดหวังใน ความสำเร็จ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลประจำการและอาจารย์พยาบาลโดยใช้การทดสอบที (t-test)

4. หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา กับระดับความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลประจำการ และของอาจารย์พยาบาล โดยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test)

5. หาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา กับระดับความคาดหวังในความสำเร็จของพยาบาลประจำการ และของอาจารย์พยาบาล โดยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test)